

INTERJÚ SZÁSZ ILONÁVAL

I. A foglalkozás rövid összefoglalása

A foglalkozás célja, hogy 1956 történetét személyes nézőpontból, az átlagember szemszögéből mutassa be a diákoknak. Szász Ilona visszaemlékezése jó lehetőséget teremt arra, hogy betekintést nyerjünk, miként látták az akkori emberek a forradalom és szabadságharc eseményeit, s hogy a tapasztaltakról sokféle vélemény és meglátás kialakítható. **Az elsősorban nyolcadikos vagy tizenkettedikes diákoknak készült foglalkozáson** a mindennapok, az életmódtörténet is bemutatásra kerül, s bizonyos témák (pl. bevásárlóközpontok akkor és most) közelebb hozhatják hozzájuk a történelmet.

Nevelési célok:

A tanuló felismeri, hogy amikor egy esemény bekövetkeztének az okait kutatjuk, nemcsak azt a kérdést kell feltenni magunknak, hogy miért következett be az esemény, hanem azt is, hogy miért nem valami más történt helyette. Átlátja, hogy nehéz történelmi helyzetben az emberek nézeteit, döntéseit és cselekedeteit élethelyzetük miként befolyásolja.

Átérti a forradalom és szabadságharc hőseinek és áldozatainak a sorsát, szolidáris velük.

Felismeri, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc jelenlegi demokratikus rendünk egyik talpköve. Képes felhasználni különböző visszaemlékezők adatközléseit, kiszűrve azok szubjektív elemeit, objektív történelmi kép kialakítása céljából az adott korról.

Kerettantervi fogalmak, nevek, topográfiai és kronológiai adatok:

Társadalmi mobilitás, életmód, város, Magyar Dolgozók Pártja (MDP), államosítás, egypártrendszer, pártállam, MEFESZ, intervenció.

Személyek: Mindszenty József, Kádár János, Nagy Imre, Maléter Pál.

Topográfia: Sztálinváros (Dunaújváros), az 1956-os forradalom főbb fővárosi helyszínei (pl. Móricz Zsigmond körtér, Széna tér).

Kronológia: 1956. október 23. (a forradalom kirobbanása), 1956. október 28. (a forradalom győzelme), 1956. november 4. (szovjet támadás indul Magyarország ellen).

(TÖRTÉNELEM, TÁRSADALMI ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyama számára)

Az óraelem felhasználásának vázlatos összefoglalása:

- Órát megelőző házi feladat (interjú megtekintése)
- A videóhoz kapcsolódó kérdések, feladatok; a források feldolgozása és összevetése az elmondottakkal.
- Házi feladat (opcionális)

A tananyagegységet **szóbeli értékelés** zárhatja.

II. A foglalkozás előkészítése

Házi feladat az órát megelőzően: Nézzék meg a diákok a Szász Ilonával készült videót!

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

III. A foglalkozás

Az alábbiak néhány, Szász Ilona által is felidézett emléket mutatnak korabeli fotókon (nem feltétlenül az interjúban említett helyekről). **Írjanak levelet** a diákok, melyben Szász Ilona szerepébe helyezkedve levélben számolnak be nagykarácsonyi kollégájuknak vagy ott élő barátjuknak a budapesti eseményekről, a fővárosba érkezésről és a hazagyaloglásról!

Forradalmi életkép – a Móricz Zsigmond körtér 1956-ban. (Kép forrása: Fortepan.hu)

Móricz Zsigmond körtér (Kép forrása: Fortepan.hu)

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Múzeum körút a Rákóczi út felé nézve. (Kép forrása: Fortepan.hu)

Golyónyomok (Kép forrása: nyugat.hu)

A forradalom leverése

Szász Ilona felidézi egyik emlékét az interjúban, mely az **1956. november 4-ei szovjet intervencióhoz** kapcsolódik. Miért kérdezhetette tőle az orosz katona a Dunára mutatra, hogy „Ez a Nílus?” Milyen nemzetközi összefüggésre utal ez a forradalom és szabadságharc kapcsán? Hogyan árnyalja mindez a szovjet beavatkozás történetét, az abban résztvevők cselekedeteit?

Készítsék el a tanulók a **forradalom és szabadságharc kronológiáját** a füzetbe, mely Magyarország és a Szovjetunió, illetve a nemzetközi események (szuezi válság, ENSZ-történekek, USA-nyilatkozatok) legfontosabb történéseit mutatja be!

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

Blaha Lujza tér, Corvin Áruház. (Kép forrása: Fortepan / Budapest Főváros Levéltára. Levéltári jelzet: HU_BFL_XV_19_c_11)

A Corvin áruház egykor és ma. (Képek forrása: egykor.hu, haztajidizajn.blog.hu és wikipedia.hu)

A tér és az áruház sem őrzi már régi fényét. Érdekesség, hogy a kényelmes közlekedésre a Corvin Áruházban különös figyelmet fordítottak, az 1926-ban átadott épületet **1931-ben mozgólépcsővel szerelték fel**. Ez volt az első ilyen szerkezet az országban, ami óriási sikert aratott.

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történelmi kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.

56 interjú '56-ról – Módszertani segédanyag az „1956: a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzéshez

A Corvin Nagyrúhá volt **Budapest első „plázája”,** s sokáig a legnagyobb és legszebb fővárosi bevásárlóhelyként emlegették, illetve hirdette magát. Nézegessék meg a tanulók órán (pl. kivetítőn) az alábbi oldalon készült képeket, és ha esetleg ismerős árucikket vagy tárgyat fedeznek fel a fotókon, mesélik el a gyerekek, hol láttak olyat (pl. kerti szék).

http://haztajidizajn.blog.hu/2011/09/10/az_elso_plaza_budapesten_corvin_aruhaz_anno

Milyen egyéb módjai voltak az árubeszerezésnek az alábbi kép alapján? (1956-os fotó) Vajon miért alakult ki piac épp az áruház előtt? Milyen árukat lehetett beszerezni az egyikben, milyeneket a másikban?

Blaha Lujza tér, kirakodóvásár a Corvin Áruház előtt. Szemben az Akácfa utca. (Kép forrása: Fortepan.hu)

IV. Házi feladat

Szász Ilona úgy látja, **az emberek hangulata nagyon megosztott volt 1956-ban.** Soroljanak fel a diákok **néhány lehetséges magatartási formát** a forradalom és szabadságharc napjaiból. Mi határozta meg a viszonyulást, érzelmeket? Gyűjtsenek össze néhány szempontot, s ezt fűrtábrán ábrázolják is a füzetbe!

©Jelen szakmai anyag az „1956 – a magyar forradalom a legújabb történeti kutatások tükrében” című akkreditált pedagógus-továbbképzés (alapítási engedély száma: 27282/1/2016) keretében jött létre, amelyet a Prekog Alfa Szolgáltató és Tanácsadó Kft. a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásért Közalapítvány megbízásából szervezett. Az anyag minden üzleti célú felhasználása csak a nevezett szervezetek hozzájárulásával lehetséges.